

Vergaderjaar 2021–2022

35 050

Wijziging van diverse onderwijswetten door het wijzigen van de systematiek van het in aanmerking brengen voor bekostiging van nieuwe openbare en bijzondere scholen zodat er meer ruimte is voor een nieuw onderwijsaanbod (Wet meer ruimte voor nieuwe scholen)

G

BRIEF VAN DE MINISTER VOOR BASIS- EN VOORTGEZET ONDERWIJS EN MEDIA

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 18 december 2020

De manier waarop we het onderwijs vormgeven, heeft invloed op de samenleving van de toekomst. Op school worden kinderen mede gevormd tot volwassenen. Ze maken er vrienden, verbreden hun blik en ontwikkelen hun talenten. Het Sociaal Cultureel Planbureau (SCP) en de Wetenschappelijke Raad voor Regeringsbeleid (WRR) concludeerden dat de sociaal-culturele tegenstellingen in de samenleving groter worden.¹ Logischerwijs is deze toenemende maatschappelijke segregatie ook terug te zien in het onderwijs. De Onderwijsraad constateerde dat de segregatie tussen leerlingen op scholen op basis van de sociaaleconomische status (hierna: SES) van ouders toeneemt.² Uit cijfers van de Staat van het Onderwijs (2020) blijkt dat met name in de grote en middelgrote steden de segregatie op basis van SES hoog is, ook wanneer gecorrigeerd wordt voor woonsegregatie.³ Zowel in het primair onderwijs (hierna: po) als in het voortgezet onderwijs (hierna: vo) is de SES van ouders van grote invloed op naar welke school een kind toegaat. Ik vind dit een zorgelijke ontwikkeling. Het sterkt mij dat uw Kamer dit urgentiebesef met mij deelt, gezien de oproep van Kamerlid Ganzevoort tijdens de wetsbehandeling van Meer Ruimte voor Nieuwe Scholen om segregatie in het onderwijs te bestrijden. Ik constateer een grote bereidheid, zowel in de politiek als in de samenleving, om de handen ineen te slaan en het tij te keren.

Vooraf

De gevolgen van segregatie in het onderwijs kunnen zijn dat de kansenongelijkheid in het onderwijs wordt vergroot en het geven van goed

¹ Bovens, M., P. Dekker en W. Tiemeijer (red.), *Gescheiden werelden? Een verkenning van sociaal-culturele tegenstellingen in Nederland*, 2014. SCP/WRR.

² Onderwijsraad (2019), *Stand van Educatief Nederland* 2019.

³ Inspectie van het Onderwijs (2020), *Technisch rapport segregatie*. Inspectie van het Onderwijs: Utrecht.

burgerschapsonderwijs wordt bemoeilijkt. Op scholen die sterk gesegregeerd zijn en waar voornamelijk kinderen in de klas zitten met ouders met een lage SES, zien we met regelmaat een opeenstapeling van problemen bij leerlingen op het gebied van leren, armoede, gezondheid en sociaal kapitaal. Ook zorgt segregatie in het onderwijs ervoor dat kinderen elkaar minder tegenkomen in het onderwijs. Via het burgerschapsonderwijs krijgen kinderen vooral kennis over verschillende culturen en achtergronden maar kinderen maken er niet daadwerkelijk kennis mee. Dit vergroot de scheidslijnen in het onderwijs. Het onderwijs kan en moet daarom vanuit haar eigen verantwoordelijkheid een bijdrage leveren aan het tegengaan van segregatie.

Voor een breed en complex maatschappelijk probleem als segregatie is inzet nodig van alle betrokken partijen en over een langere periode. De aanpak van segregatie in het algemeen, en in het onderwijs in het bijzonder, vraagt om debat en om nieuwe samenwerkingen. De maatregelen die ik hieronder beschrijf, zijn een begin en zijn bedoeld om te worden aangevuld, geëvalueerd, verbonden en versterkt. We staan met deze beleidsagenda aan de start van een meerjarig traject, om tot een omvattende aanpak van segregatie te komen.

We hebben in Nederland een uniek onderwijsbestel, dat ruimte biedt aan ouders om voor een school te kiezen die past bij hun overtuiging. Deze beleidsagenda is ingegeven vanuit de overtuiging dat iedereen moet kunnen profiteren van de kracht van het pluriforme scholenaanbod dat daardoor is ontstaan. De kern van een succesvolle aanpak tegen segregatie is de bereidheid van alle scholen, van openbaar tot bijzonder onderwijs, om verantwoordelijkheid te nemen voor een gezamenlijk gedragen agenda en om ieder kind de kans te geven zijn of haar gaven en talenten tot bloei te brengen.

In deze brief presenteer ik een beleidsagenda om segregatie in het funderend onderwijs tegen te gaan, met betrokken partijen door het hele land. Er gebeurt al veel en deze initiatieven ga ik ondersteunen. Daarnaast kondig ik nieuwe maatregelen aan, die landelijk een effect hebben: een aanscherping van het toezicht op het Lokale Educatieve Agenda (hierna: LEA), een goede monitor om in beeld te brengen hoe segregatie zich landelijk en regionaal ontwikkelt en aanscherping van het toelatingsbeleid.

1. Oorzaken van onderwijssegregatie

In gesegregeerde wijken bestaan ook vaak sterk gesegregeerde scholen. Deze scholen zijn dan een goede afspiegeling van de bewoners van de wijk, maar niet van de regio of samenleving. Bovendien bepaalt woonsegregatie lang niet alle segregatie in het onderwijs. Preferenties en daarmee samenvallende keuzes van ouders en leerlingen hebben ook effect. De kracht hiervan is dat ouders een school kunnen kiezen die aansluit bij hun levensvisie, opvoedingsidealen of de leerbehoeftes van hun kind. Echter, binnen dit systeem is het van belang dat scholen zich realiseren wat hun bijdrage kan zijn aan het voorkomen van segregatie. Keuzes die scholen maken ten aanzien van hun profilering of hun wervingsbeleid kunnen bijvoorbeeld een groot verschil maken.

Bovenal is van belang dat alle ouders dezelfde kans hebben op vrije schoolkeuze. Onderzoek laat zien dat dit nu in de praktijk anders uitpakt: vooral ouders met een hoge SES hebben volledige keuzevrijheid.⁴ Zij zijn

⁴ Onderzoek van Oberon naar toelatingsbeleid laat dit zien. Dit onderzoek wordt parallel aan uw Kamer verzonden.

beter bekend met de regels omtrent toelating tot scholen en laten zich minder snel afschrikken door loting of wachtlijsten. Scholen weigeren vaker kinderen van ouders met lage SES op oneigenlijke gronden of adviseren hen «weg». Door een gebrek aan transparantie bij scholen en kennis bij ouders hebben kinderen van ouders met lage SES in de praktijk maar een beperkte keuzevrijheid.

Met name in het vo zien we dat de segregatie ook een gevolg is van de keuzes die leerlingen en ouders maken. Leerlingen die naar het vo gaan hebben een voorkeur voor een school met een groot aandeel leerlingen die tot dezelfde groep in de samenleving behoren. Daarnaast kijken ze allemaal naar de examenresultaten van een school, maar leerlingen met ouders met een hoge SES laten dit sterker meespelen in hun afweging. Bij leerlingen van ouders met een lagere SES is de bereidheid om verder te reizen naar school gemiddeld ook lager.⁵ Ten slotte spelen financiële motieven een rol bij schoolkeuze. De vrijwillige ouderbijdrage is een belangrijke factor. Ouders zien die niet altijd als vrijwillig en scholen communiceren hier niet altijd goed over.⁶

2. Wat doen we al

Het probleem van segregatie hangt sterk samen met de thema's kansengelijkheid en burgerschap. De maatregelen die we nemen om het burgerschapsonderwijs te versterken en om kansengelijkheid te bevorderen, helpen om de ongewenste gevolgen van segregatie tegen te gaan. Mede in het kader van kansengelijkheid werk ik verder aan een betere overgang tussen het po en vo, juist voor leerlingen uit gezinnen met een lagere SES. Denk hierbij aan de nieuwe regels rondom de advisering en toetsing aan het eind van het po en een betere doorgaande leerlijn door de curriculumvernieuwing.⁷ In het vo wordt de kans op verschillen in doorstroom tussen leerlingen van lage en hoge SES kleiner door de wet Gelijke kans op doorstroom naar havo en vwo. En hoewel leerlingen van verschillende onderwijssoorten elkaar niet vanzelfsprekend tegenkomen binnen brede scholengemeenschappen, kunnen deze scholen wel een bijdrage leveren aan het verminderen van segregatie. Daarom ontvangen vo-scholen die alle onderwijsniveaus aanbieden op één vestiging bij de invoering van de vereenvoudigde bekostiging aanvullende bekostiging. Tot slot voorkomt de initiatiefwet over de vrijwillige ouderbijdrage scheidslijnen tussen leerlingen doordat leerlingen per 1 augustus 2021 niet meer mogen worden uitgesloten van extra activiteiten of programma's als hun ouders geen bijdrage betalen. Scholen moeten hier expliciet over communiceren richting ouders. Dit kan ook een effect hebben op schoolkeuze.

Tot op dit moment hadden we geen extra maatregelen die zijn gericht op het verkleinen van de segregatie in het onderwijs. Dat wil ik nu veranderen zodat we de scheidslijnen tussen mensen en groepen in de samenleving verkleinen.

⁵ Klaauw, B. van der, H. Oosterbeek en S. Sóvágó, *Why are schools segregated? Evidence from the secondary-school match in Amsterdam*, 2019. Amsterdam: UvA.

⁶ Onderzoek van Oberon naar toelatingsbeleid laat dit zien. Dit onderzoek wordt parallel aan uw Kamer verzonden.

⁷ Kamerstukken II 2020/21, 31 293, nr. 471.

In het debat over de vereenvoudiging bekostiging voortgezet onderwijs op 3 juli jl. is gesproken over een artikel van Science Guide.⁸ Uw Kamer stelde vragen bij de wenselijkheid van het bestaan van categorale gymnasia, omdat die alleen voor een select publiek toegankelijk zouden zijn. Ik heb toegezegd terug te komen op de vraag op welke manier de toegankelijkheid van categorale gymnasia kan worden verbeterd. Dat zal ik in deze context doen.

Categorale gymnasia voldoen aan een vraag van ouders en leerlingen. Dit vind ik waardevol mits ieder kind dat er baat bij heeft eenzelfde kans krijgt tot toegang tot deze vorm van onderwijs. Categorale gymnasia zijn formeel toegankelijk voor elke leerling met een vwo-advies. Niettemin kunnen diverse factoren zorgen voor een bepaalde mate van zelfselectie, bijvoorbeeld doordat een school aantrekkelijk is voor kinderen met bepaalde leervoorkeuren of omdat een school een bepaalde doelgroep niet weet te behouden. Deze effecten zien we ook bij andere scholen met een sterk profiel. Informele selectie komt diversiteit en kansengelijkheid niet ten goede. De Stichting Het Zelfstandig Gymnasium (SHGZ) en de scholen die hierbij zijn aangesloten zetten zich op diverse manieren in om dit te voorkomen. Zij zetten zich in om verborgen gewoontes en normen in het curriculum aan te pakken en om kinderen met taalachterstanden of minder culturele bagage te helpen om in te stromen in het gymnasium. Ze bieden thuiswerkhulp aan of een talentenklas voor leerlingen met een achterstand, waarbij ook de ouders worden betrokken. Inmiddels is op een aantal gymnasia in Rotterdam en op andere plaatsen in Nederland een diverse populatie aanwezig. Zo heeft op het Baken Trinitas Gymnasium in Almere 33 procent van de leerlingen een niet-Westerse achtergrond en 44 procent van de ouders een lager inkomen. Dat geldt nog niet voor alle gymnasia, maar het laat goed zien dat scholen zelf initiatieven kunnen ontplooiën om segregatie te bestrijden. Het laat ook zien dat de situatie van plaats tot plaats en van school tot school kan verschillen.

3. De beleidsagenda

Om segregatie in het onderwijs effectief te bestrijden is een structurele aanpak noodzakelijk, met maatregelen voor de korte en de lange termijn, in samenwerking met scholen, gemeenten en andere betrokken organisaties. Het is ook van belang om de kennis over (effectieve bestrijding van) segregatie te vergroten.

Mijn ministerie heeft de laatste maanden intensief contact gehad met diverse betrokkenen: leraren, schoolleiders, schoolbestuurders, gemeenten, wetenschappers, organisaties die zich bezighouden met kansengelijkheid, leerlingen, ouderorganisaties en de sectorraden (PO-Raad en VO-raad).

Overall wordt de urgentie gevoeld om onderwijssegregatie aan te pakken en bestaat er bereidheid om hier een bijdrage aan te leveren. De gesprekken boden een mooi inzicht in de verschillende wensen, problemen en initiatieven op lokaal niveau. Ik neem een aantal landelijke maatregelen die betere randvoorwaarden voor ouders, scholen en gemeenten creëren om te werken aan de bestrijding van onderwijssegregatie. Bovenal wil ik lokale initiatieven – nieuw of bestaand – stimuleren. Ik ga mogelijk maken dat zij groeien, kennis opbouwen over wat werkt en

⁸ Zie: <https://www.scienceguide.nl/2020/06/waarom-heeft-de-politiek-de-gymnasia-nog-niet-afgeschaft/>.

deze kennis delen. Ik streef ernaar dat alle scholen en gemeenten de mogelijkheden aanpakken die er liggen om segregatie te bestrijden.⁹

3.1 Landelijke maatregelen

Segregatie en effectieve interventies in beeld brengen

Er zijn grote verschillen per gemeente en per school(bestuur) in de mate waarin en de manier waarop segregatie zich voordoet. Er zijn ook nog veel vragen over wat het meest effectief is om segregatie tegen te gaan. Eerder is een begin gemaakt met onderzoek hiernaar. In de periode 2008 tot 2011 zijn twaalf pilots uitgevoerd in verschillende gemeenten, met steun van mijn ministerie.¹⁰ De pilots waren bedoeld om te onderzoeken wat werkt om segregatie in het onderwijs tegen te gaan. Zo is ervaring opgedaan met een centraal aanmeldsysteem, betere informatievoorziening richting ouders en het stimuleren van ouderinitiatieven. De looptijd van dit project bleek echter te kort om echt conclusies te kunnen trekken over de effecten van de pilots. Daarom ga ik nu op verschillende manieren onderzoek doen naar segregatie. Mijn wens is om vanaf komend jaar via het dashboard van de Gelijke Kansen Alliantie (hierna: GKA) informatie te ontsluiten over de segregatie in het onderwijs op lokaal niveau. Ik verken nu hoe dit het beste vorm kan krijgen. Daarnaast wil ik beleidssimulaties uit laten voeren met behulp van wetenschappelijke modellen om in beeld te brengen welke effecten verschillende beleidsmaatregelen zullen hebben. Over de effectiviteit van interventies wil ik ook meer kennis opdoen door bestaande kansrijke initiatieven uit de praktijk te volgen.

Sterker toezicht

Om segregatie effectief te bestrijden is het van belang dat op lokaal niveau goed wordt samengewerkt en segregatie in samenhang wordt gezien met onderwijsachterstanden, toelatingsbeleid, integratie en kansgelijkheid. Dit gebeurt in de Lokale Educatieve Agenda (hierna: LEA), waar gemeenten, kinderopvang en schoolbesturen concrete afspraken proberen te maken over de doelen die zij willen bereiken.

In 2019 heeft de Inspectie van het Onderwijs onderzoek gedaan naar het functioneren van de LEA.¹¹ Zij heeft geconstateerd dat de kwaliteitsdialoog, met bijbehorende afspraken en meetbare doelen, niet in alle gemeenten goed functioneert. Onderwerpen komen niet of gefragmenteerd aan bod en de samenwerking tussen de verschillende domeinen komt niet vanzelfsprekend tot stand. De inspectie heeft op basis van dit onderzoek en een pilot naar toezicht voor- en vroegschoolse educatie (vve) een aantal aanbevelingen gedaan voor verbetering, waaronder de noodzaak tot een meer integrale benadering van de LEA, vve, en toezicht en handhaving hierop. Ik ben in gesprek gegaan met de inspectie en de Staatssecretaris van SZW over de wijze waarop wij de aanbevelingen gaan implementeren. Deze gesprekken hebben geleid tot het volgende.

⁹ Bij maatregelen om segregatie tegen te gaan, betreffen het voornamelijk scholen waarbij de schoolpopulatie gesegregeerd is ten opzichte van het voedingsgebied en waarbij het voedingsgebied veel (soorten) scholen heeft.

¹⁰ Deventer, Eindhoven, Nijmegen, Amersfoort, Leiden, Tilburg, Schiedam, Almelo, Amsterdam, Eindhoven, Den Haag en Rotterdam.

¹¹ Zie Inspectie van het Onderwijs (2019), *Kwaliteit vve educatie in Nederland rapport meting vve 2019*. Utrecht: Inspectie van het Onderwijs; Inspectie van het Onderwijs (2019), *Themaonderzoek Doelbereik Lokale Educatieve Agenda*. Utrecht: Inspectie van het Onderwijs.

Ten eerste stimuleer ik partijen om de LEA op samenhangende en gestructureerde wijze vorm te geven met een hoog ambitieniveau. De GKA levert hieraan een belangrijke bijdrage door met hen in gesprek te gaan over hoe stappen kunnen worden gezet om segregatie in het onderwijs tegen te gaan en daarbij goede voorbeelden aan te reiken.

Daar kan de inspectie aan bijdragen door het toezicht op de LEA en vve te intensiveren en waar mogelijk integreren. De inspectie ontwikkelt hiervoor een werkwijze, waarbij wordt nagegaan of de overleggen tussen gemeenten, kinderopvang en schoolbesturen leiden tot concrete afspraken en meetbare doelen. De inspectie bespreekt met gemeenten de uitkomsten en maakt waar nodig verbeterafspraken. De inspectie rapporteert jaarlijks over haar bevindingen. De opgedane inzichten uit het toezicht en de inzichten en ontwikkelingen in het kader van de beleidsagenda segregatie vergroten de kennis van het soort afspraken in de LEA dat het beste werkt. Gemeenten kunnen hiervan leren en zodoende kan van het toezicht een steeds meer stimulerende werking uitgaan.

Ook zal de inspectie in het reguliere toezicht bij besturen en scholen extra aandacht besteden aan de vroegschoolse educatie, waaronder de doorgaande lijn tussen voorschool en vroegschool en de resultaten die met de vve bereikt worden. Hiervoor is een goede samenwerking tussen kinderopvang en onderwijs noodzakelijk. Tenslotte laat ik onderzoeken hoe het toezicht op de proceskwaliteit en de kwaliteitszorg van de voorschoolse educatie verbeterd kan worden. Ik verwacht de resultaten hiervan in de zomer van 2021.

Gelijke Kansen Alliantie

De GKA is als landelijk netwerk in tientallen gemeenten actief om samen met scholen en maatschappelijke organisaties kansengelijkheid in het onderwijs te vergroten. Met ingang van volgend kalenderjaar kunnen gemeenten die dat willen hun GKA-agenda's uitbreiden met afspraken over segregatie. De eerste gemeenten zijn hiermee al aan de slag gegaan. De GKA-agenda's bevatten interventies, onderzoek en analyses die afgestemd zijn op de lokale situatie. Ik ben blij dat we dit netwerk inhoudelijk kunnen verbreden en kunnen werken aan het vergroten van kansengelijkheid en het tegengaan van segregatie in het onderwijs.

Toelatingsbeleid

Gelijktijdig met deze brief heb ik een brief over toelatingsbeleid naar de Tweede Kamer verzonden. Daarin schrijf ik over het belang voor ouders en leerlingen dat scholen helder en transparant communiceren over aanmelding, toelating, inschrijving en weigering. Dat kan ingewikkelde materie zijn, waarover laagdrempelige communicatie nodig is naar ouders. Ik doe een beroep op gemeenten en scholen om zich hiervoor in te spannen. Het gebrek aan transparantie en kennis treft ouders en leerlingen van verschillende groepen in verschillende mate, afhankelijk van opleidingsniveau en achtergrond. Eenzelfde effect zien we in het passend onderwijs. Kinderen van ouders van lage SES ontvangen minder vaak de juiste ondersteuning. Dat is onacceptabel. Daarom heb ik aangekondigd dat elk samenwerkingsverband, met leerlingen en ouders, een onafhankelijk ouder- en jeugdinformatiepunt inricht. Dat informatiepunt zorgt ervoor dat alle ouders en leerlingen over de juiste kennis en informatie kunnen beschikken als een leerling extra ondersteuning nodig heeft.

Scholen en schoolbesturen hebben een maatschappelijke verantwoordelijkheid en moeten zich bewust zijn van het effect dat toelatingsbeleid kan hebben op segregatie. Daarom ga ik dit voorjaar een communicatie-aanpak opstarten om te informeren over verschillende aspecten van toelatingsbeleid, en de rechten en plichten die daarmee gemoeid zijn. Hierbij zal ik niet alleen de gebruikelijke kanalen benutten maar ook via andere routes proberen alle doelgroepen te bereiken. Hierbij valt te denken aan het netwerk van buurthuizen en consultatiebureaus.

3.2 Lokale maatregelen

Met bovengenoemde maatregelen werken we aan goede randvoorwaarden om segregatie in het onderwijs te verminderen. Het «echte werk» moet plaatsvinden op lokaal niveau. Deels wordt dit verenigd via het netwerk van de GKA, maar ook op andere manieren wil ik aansluiten bij goede lokale initiatieven, door deze te ondersteunen en te stimuleren.

Voorbeelden van lokale maatregelen

Ik beschrijf hieronder een aantal voorbeelden van lokaal beleid die ik ben tegen gekomen. Het laat zien dat er veel mogelijkheden zijn om segregatie in het onderwijs tegen te gaan en dat dit ook vraagt om maatregelen op lokaal niveau.

• Centraal aanmeldbeleid

In sommige gemeenten, zoals de gemeente Nijmegen, kunnen ouders hun kind op een centrale plek aanmelden. Ouders spreken hun voorkeur uit voor één of meerdere scholen, vaak op één vast aanmeldmoment per jaar. De plaatsing gebeurt vervolgens met behulp van objectieve criteria, die de schoolbesturen en de gemeente vooraf vaststellen. Dit kan bijvoorbeeld de nabijheid van de school zijn (postcodebeleid), ondersteuningsbehoeftes, het hebben van een oudere broer of zus op de school of SES van de ouders. Bij over-aanmelding op een school kan ook gebruik worden gemaakt van loting. In de gemeente Weesp wordt op een andere manier rekening gehouden met spreiding. Daar houden scholen plekken vrij voor een vast aantal kinderen met een vve-indicatie.

• Vriendschapsscholen

Als het niet lukt om de leerlingenpopulatie van scholen te mengen, kan een vriendschapsschool ervoor zorgen dat leerlingen van verschillende achtergronden en elkaar toch ontmoeten. In verschillende projecten, zoals «De Stadsschool» in Utrecht, leren leerlingen al op jonge leeftijd samen te werken met leerlingen van een andere achtergrond. Ook kunnen leerlingen van verschillende scholen samen activiteiten ondernemen, zoals het bezoeken van een voorstelling of het deelnemen aan sportlessen.

• Vakken gezamenlijk organiseren

Deze vorm van contact kunnen schoolbesturen ook binnen een brede scholengemeenschap organiseren, door vakken als beeldende vorming, lichamelijke opvoeding, burgerschap of levensbeschouwing te geven aan klassen die zijn samengesteld uit leerlingen uit verschillende onderwijssoorten. Op die manier kan segregatie binnen een school worden tegen gegaan. In de regio Den Haag laat een school bijvoorbeeld elke woensdagmiddag leerlingen met elkaar werken aan 21^e-eeuwse vaardigheden zoals samenwerken, creativiteit en digitale vaardigheden. Een andere school, in het noorden van het land, laat kinderen van verschillende

niveaus en leerjaren samen werken aan modules of projecten in het kader van techniek, wetenschap, kunst, sport of natuur.

• *Ouderinitiatieven*

In de afgelopen jaren hebben we tientallen voorbeelden gezien van groepen ouders die zich actief inzetten om hun kinderen gezamenlijk aan te melden bij een bestaande school in de wijk, met als doel de leerlingenpopulatie op die school meer gemengd te maken. Ouderinitiatieven ontstaan vaak als een wijk sterk gesegregeerde scholen kent en weinig gemengde scholen. Het Rotterdamse ouderinitiatief «Croostwijk» is hier een mooi voorbeeld van.

Online beleidsagenda

Bovengenoemde voorbeelden zijn interventies waar ik meer onderzoek naar wil doen. Ik ga kennis delen over wat werkt en wat nodig is om initiatieven succesvol te laten zijn, om hiermee ook te stimuleren dat op meer plekken op deze of andere manieren wordt gewerkt aan het bestrijden van de groeiende segregatie in het onderwijs. Om partijen wegwijs te maken in deze mogelijkheden is goede, toegankelijke informatie onmisbaar. Daarom deel ik zoveel mogelijk informatie online. Op rijksoverheid.nl is algemene informatie over de beleidsagenda tegen segregatie te vinden. Op de site van de GKA zijn al tal van interventies te vinden, voorzien van praktische voorbeelden, die gemeenten en schoolbesturen kunnen benutten om ook aan de slag te gaan.¹² Ik moedig alle scholen, schoolbesturen en gemeenten aan om deze website te benutten zelf ook, online of offline, kennis en ervaringen te delen om onderling leren te bevorderen.

Coalitie segregatiebestrijding

In de afgelopen maanden heeft mijn ministerie met veel partijen gesproken over segregatie. Met een aantal van hen heb ik de handen ineen geslagen om een coalitie tegen segregatie in het onderwijs te vormen waarbij mijn ministerie als aanjager van de coalitie zal fungeren. Ik heb de gemeente Amsterdam, de gemeente Groningen, het Kenniscentrum Gemengde Scholen, Stichting Het Zelfstandig Gymnasium, Stichting Kindante en ouderinitiatief Croostwijk gevraagd om samen met ons te kijken hoe wij kennis en goede voorbeelden kunnen verspreiden over heel Nederland. Zij hebben hier enthousiast op gereageerd. Deze partijen maken al jaren serieus werk van de bestrijding van segregatie en doen ervaring op met wat werkt en wat niet. Zo heeft de gemeente Amsterdam uitgebreide ervaring met het uitvoeren van een segregatiemonitor om de trends binnen hun gemeente inzichtelijk te krijgen. Het Kenniscentrum Gemengde Scholen kan ondersteuning bieden bij het uitvoeren van interventies en het ouderinitiatief Croostwijk noemde ik eerder in deze brief al. Stichting Het Zelfstandig Gymnasium laat dit najaar in kaart brengen wat de situatie is op de gymnasia wat betreft kansengelijkheid en diversiteit, om op basis daarvan extra stappen te kunnen zetten om segregatie tegen te gaan. De coalitie is bedoeld om te groeien. Het is de bedoeling dat de coalitie vanaf komend jaar andere partijen inspireert en helpt bij het uitvoeren van lokale interventies, zodat hun enthousiasme om segregatie te bestrijden zich als een olievlek door heel Nederland kan verspreiden. Ik zal de coalitie daarom ook een tijdelijke financiële impuls geven voor hun projecten om segregatie tegen te gaan.

¹² www.gelijke-kansen.nl/segregatie en <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/gemengde-scholen>.

Tot slot

Met deze beleidsagenda heb ik een eerste stap gezet om de complexe problematiek van segregatie het hoofd te bieden. Ik sluit op deze manier aan bij de gemeenten, schoolbesturen en andere organisaties die de afgelopen jaren veel goed werk hebben verricht op dit vlak. We zetten samen een beweging in gang, waarbij andere gemeenten, schoolbesturen en scholen, wetenschappers, beleidsmakers en maatschappelijke organisaties zich kunnen aansluiten. Zo werken we eraan dat onze scholen een betere afspiegeling vormen van de samenleving en dat alle leerlingen op school gelijke kansen krijgen om zich voor te bereiden op een glansrijke toekomst.

De Minister voor Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media,
A. Slob